

ΜΙΚΡΑ ΛΗΓΗΜΑΤΑ

TOY ANDRÉ THEURIET

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

Ο πραγματικός τού όνομα ήταν «Λά Γκράνζ», αλλά δλοι οί κάτοικοι τού τόπου, όταν μιλούσαν γι' αυτό, τὸ λέγανε ἀπλοῦστατα ἐπὶ σπιτί τῆς ἀκρογιαλιάς, γιατί καθόρετιζε μέσα στὰ ἴσχυρα νερά τῆς θάλασσας τὴν ψηλὴ στέγη του καὶ τὴν μεσομυθρὴν οὐρή του, τὴν στολισμένη με μιά γαλαρία σκεπασμένη ἀπὸ ἕνα γέφυρο κλήμα. Τὸ «σπίτι τῆς ἀκρογιαλιάς» ἦταν ἕνα σπίτι τετράγωνο καὶ καλοχτισμένο, χωρισμένο ἀπὸ τ' ἄλλα σπιτία τοῦ χωριοῦ, ἀπὸ τ' ἀμπέλια καὶ τὰ περιβόλια. Ἀπὸ πλώριμες καρδιεὶς οὐιάζανε τὴν πλατεῖα πέτρινη σάλα του, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε κατευθεῖαν στὸ πρῶτο πατώμα του. Ἡ τεράστιας κάμαρες του, ποὺ ἦσαν διακοσμημένες με τοιχογραφίες τῆς Ἱταλικῆς σχολῆς καὶ ἐπιλωμένες με τὴ μόδα τοῦ 18ου αἰῶνος, ἀν καὶ δὲν ἦσαν διόλου ἀναπαυτικῆς, ἱκανοποιῶσαν τὰ ἀπλά γούστα τῶν ἰδιοκτητῶν του, τὰ γεροντικῶν ἀνδρόγυνων Μπαλιμόντ ντὲ Βερτιέ. Ὁ κύριος κί' ἡ κυρία Βερτιέ ἔχουν ἔγκρασταθεὶ μέσα στὸ σπιτί τῆς ἀκρογιαλιάς ἀπ' τὸν καιρὸ τοῦ παντρεθίτσανε καὶ ποτὲ ἀπὸ τότε δὲν ἀφύρανε ἀπ' αὐτὰ, γιατί τὸ θεωροῦσαν πὼς ἦταν ἡ πὸ εὐχάριστη διανομὴ τοῦ κόσμου.

Μὲ τὴ γνώμη τους ὅμως αὐτὴ δὲν συμφωνοῦσαν διόλου ἡ διὸ ἀνημέρες τοῦ κ. Μπαλιμόντ ντὲ Βερτιέ, διὸ ὄρατες νέες, ἀπ' τὴς ὁποῖες ἡ μιά ἦταν εἰκόσι χρονῶν κί' ἡ ἄλλη δὴδ χρόνια μικροτέρας, καὶ τὴς ὁποῖες αὐτὴ ἔχουν εἶχαν ἰδοθῆσαι κί' ἀναθρέφει ἀπὸ πολλὴ μικρές.

Τρία ὀλόκληρα χρόνια ἡ Μαρζέτα κί' ἡ Μανριζία — ἀπ' τὸν καιρὸ σκληρὸ τοῦ ὀθιὸ γονεῖς τους τίς πήρανε πάλι ἀπ' τὸ μοναχιστὸν τῆς Σαυτιεῖ, στὸ ὁποῖο σπούδασαν ἐπὶ τέσσαρα χρόνια ἀκριβῶς, περνοῦσαν μέσα στὸ σπιτί τῆς ἀκρογιαλιάς μιά ζωὴ μονότονη, ἐκνευριστικὴ, με τὴς ὁποῖες πάντοτε ἀσολιές.

Ὅλη τὴν ἑβδομάδα κεντοῦσαν, ράβανε ἀσπρόροζα ἢ ἐργάζοντοσαν ἀπὸ περιβόλι, ὑπὸ τὴς ὀδηγίης καὶ τὴν ἐπίβλεψη τῆς θείας Μπαλιμόντ, καὶ τὴν Κυριακὴ πηγαῖναν προῖ κί' ἀπόγευμα στὴν ἐκκλησία. Τὸ βράδυ πάλι παίζανε μιά παρτίδα πιζέτο με τὸ θεὸ τους. Ποτὲ δὲν ἔβγαιναν ἔξω ἀπ' τὸ σπιτί τους, ποτὲ δὲν ταξιδεύανε. Ἡ πὸ μεγάλη τους εὐχαρίστησι καὶ διασκέδασι ἦταν τὸ πέρασμα τοῦ βαπτιστοῦ τῆς συζουινιώνας μπρὸς ἀπ' τὸ σπιτί τους. Τὸ περνοῦσαν με καρδιοχτύτι νὰ περάσῃ, ἀνατριχίλανε με τὸ σφύριγμα τῆς σειρήνας του κί' ὅταν τὸ γάνανε πεῖα ἀπ' τὰ μάτια τους, ἀναστενάζανε με πόνου. Κί' ὅταν πάλι καμμιὰ φορὰ βλέπανε ἔξω ἀπ' τὸ σπιτί τους τὸς περιηγητὰς καὶ τὴς ὀμορφες κυρίες τους, με τὰ παραξένα κοστοῦμα τους, πλάθαν τὰ πὸ ὄρατα ὄνειρα γιά τὸ μέλλον. Κάθε Κυριακὴ τέλος, στὴν ἐκκλησία, παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἁγίους νὰ εὐδοχήσῃν γιά τὴν γίνη κάποιου περιστατικὸ, ποὺ ν' ἀλλάξῃ τὴ μονότονη καὶ μελαγχολικὴ ζωὴ τους. Ἡ θεομῆ ἀπὲς παρακλήσεις τῶν διὸ κοριτσιῶν φαίνεται πὼς εἰσακουσθῆκανε τέλος καὶ μιά μερά ἕνα γράμμα, ποὺ ἔφτασε στὸ «σπίτι τῆς ἀκρογιαλιάς» ἀπ' τὴ Γενεύη, ἀνάγκασε τὸ ἀγαπημένο κί' ἀχώριστο ἀντρόγυνον τῶν Μπαλιμόντ νὰ φύγουν γιά ὀχτὸ μῆρες, ἀφήνοντας τὴ φύλαξι τοῦ σπιτιοῦ τους στὴς διὸ ἀνημέρες τους.

Ὅταν μέβαινε μονάχες καὶ κυρίες τοῦ σπιτιοῦ ἡ διὸ ἀδερφές, ἄρχισαν νὰ λογαριάζουν καταχαροῦμενες με ποῖο τρόπο, τώρα πεῖα ποῖ ἦσαν ἐλευθέραι, ἢ πόσο ἔδωσαν νὰ διασκεδάσουν. Πέρασαν ὅμως τρεῖς μῆρες, χωρὶς νὰ λάβουν καμμιὰ ἀπόφασι καὶ τὴν τετάρτη ἄρχισαν νὰ στενοχωροῦνται γιά τὴν ἐλευθερία τους. Ἐξαίφην, ἐνὸ καθόντοσαν στὴ γαλαρία μελαγχολικῆς κί' ἀμίλητες, κιντίζοντας τὸν συννεφιασμένο οὐρανὸ, ἄκουσαν γρήγορα βήματα καὶ φωνῆς χαροῦμενες κάτω στὴν πέτρινη σάλα καὶ σὲ λίγο εἶδαν νὰ μπαίνουν μέσα στὸ σπιτί τους διὸ νέοι τῆς ηλικίας τους. Ὁ διὸ αὐτοὶ νέοι ἦσαν μακρνοὶ ἑξάδελφοὶ τους, περατικὸι ἀποκεῖ, καὶ πήγαιναν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν θεὸ καὶ τὴν θεία Μπαλιμόντ. Ἡ Μαρζέτα κί' ἡ Μανριζία, καταζῶντες ἀπὸ τὴν εὐχάριστη αὐτὴ ἐκπλήξι, τοὺς πληροφόρησαν γιά τὸ ταξεῖδι τῶν θεῶν τους κί' ἔπειθὶ ἐπιθυμοῦσαν νὰ τοὺς δεῖξουν πόσο καλῆς νοικοκυρῆς ἦσαν. τοὺς παρακάλεσαν νὰ μέινουν στὸ «σπίτι τῆς ἀκρογιαλιάς» καὶ νὰ γάνε ὠαζὺ τους. Οἱ ἐνὸ δεχτήκανε με μεγάλη εὐχαρίστησι τὴν τιμητικὴ γι' αὐτοὺς πρόσκλησι τῶν διὸ κοριτσιῶν, ἡ ὁποῖες, μετὰ τὸ γεῦμα, ἀποφασισανε νὰ ἐπιωφεληθοῦν ἀπ' τὴν περιπόθητη αὐτὴ εὐκαιρία καὶ νὰ κάνουν κί' αὐτῆς μιά φορὰ τοῦλάχιστον στὴ ζωὴ τους, ἕνα εἶδος γιορτῆς καὶ χοροῦ. Ἀφοῦ πήρανε τὴ μεγάλη καὶ τοίμηξη αὐτὴ ἀπόφασι, ἀνα-

στατώσανε ὀλόκληρο τὸ σπιτί, βάλανε κερὰ σ' ὀλα τὰ καντηλιέρα καὶ τὸν μεγάλο πολυέλαιο τῆς σάλας, βγάλανε μέσα ἀπ' τὰ ντουλάπια ὀλα τὰ γλυκίσματα καὶ τὰ λικέρ κί' ἀνακατέψανε ὀλα τὰ σιρτάρια καὶ τὰ μπαῶλια τῆς θείας τους. Κί' ἔτσι τὸ βράδυ, μετὰ τὸ πλουσιώτατο δεῖπνο, ἡ διὸ ἑξάδελφες ζήτησαν τὴν ἀδεια ἀπ' τοὺς ἑξάδελφους των ν' ἀποσφρθοῦν στὴς κάμαρες τους γιά λίγη ὄρα καὶ τοὺς παρακάλεσαν ν' ἀκολοθῆσουν τὴν ὑπηρετρία, ποὺ θὰ τοὺς ὀδηγοῦσε μέσα στὸ σαλόνι.

Οἱ διὸ ἑξάδελφοὶ δὲν περιμένα πολλὴ ὄρα μόνοι τους μέσα στὸ καταστόλιστο καὶ καλοφωτισμένο σαλόνι τῆς θείας τους. Σὲ λίγο ἄνοιξε ἡ μεσόπορτα τοῦ σαλονιοῦ καὶ παρουσιήθηκαν μπροστά τους ἡ ἑξάδελφες τους ἀγνώριστες, ντυμένες με κοστοῦμα ἐποχῆς Μαρίας Ἀντουανέτας, με πορτορωισμένα κί' ἀνθοστολισμένα μαλλιά, με μάτια ποὺ λάμπανε ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ με χαροῦμενα χαμόγελα στὰ χεῖλη τους τὰ κόκκινα. Οἱ ἑξάδελφοὶ ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμὸ τους ζωήρεψαν με μῆας, ἄνοιξαν τὸ πάλθὸ ἀποκομισμένο σὲ μιά γωνιά πλάνο κί' ἄρχισαν νὰ τραγοῦδον καὶ νὰ χοροῦν. Χορεύανε βάλς, πόλκες κί' ἄλλους χοροῦς. Τὸ γέντι, ὅσο περνοῦσε ἡ ὄρα, φρόντονε κί' ἄναβε, κί' οἱ φωνῶδες, ποὺ ῥίχνανε τὴς νύχτες τὰ δῖχτρα τους κάτω ἀπ' τὰ παρὰθυρα τοῦ σπιτιοῦ τῆς ἀκρογιαλιάς, τριβανε τὰ μάτια τους, βλέποντάς τὸ ἔτσι λαμπρὰ φροσιμένο. Ἀπ' τὸ χορὸ καὶ τὴ μουσικὴ καὶ τὰ λικέρ, ἡ καρδιῆς τῶν τεσσάρων νέων ἀρχισανε νὰ χτυπάνε ποῦ δυνατὰ. Ἀπ' τὰ ἀνοχτὰ παρὰθυρα τὸ ἀγέρι τῆς νύχτας τοὺς ἔφερε μωρονδιῆ ἀπὸ γασμερὰ κί' ἀγιοσλήματα, ἡ ὁποῖες τοὺς ἔκαναν στὸ τέλος ν' ἀλλάξουν θεομὰ λόγια ἀγάτης.

Ἡ ὄρες τους περνοῦσαν τόσο γλυκὰ κί' εὐχάριστα ἔτσι, ποὺ δὲν τίς καταλάβαιναν. Κί' ὅταν σταμάτησαν σὲ μιά γωνιά πλάνο κί' ὅταν τοὺς δὲν τὸ ἄκουσαν, κί' ἔτσι εἶδαν κατακλιχτὰ τὰ διὸ νέα ζευγάρια ν' ἀνοχτὴ ἄξαινα ἡ πορτα τῆς σάλας καὶ νὰ μπαίνουν μέσα, με τὰ χεῖρα ἱφρωμένα πρὸς τὸν οὐρανὸ, τὸν θεὸ καὶ τὴν θεία Μπαλιμόντ, τοὺς ὁποῖους περιμένα ὕστερα ἀπὸ διὸ μῆρες.

— Ἀλλὰ αὐτὸ εἶνε τὸ τέλος τοῦ κόσμου!... φώναξε ἡ γοιὰ κυρία στὴς ἀνημέρες τῆς, ποὺ φερίανε κατατρομαγμένες.

Συγχρόνως ὁ θεὸς, πάντοτε οἰκονόμος, ἔσθινε τὰ χεῖρα.

Οἱ διὸ νέοι τάχασαν κί' ἀφοῦ ζήτησαν συγγνώμη ἀπ' τοὺς θεῖους τους, ἔφυγαν καὶ τοὺς ἀφήσαν μόνους τους, μέσα στὸ ἀνάστατο σαλόνι.

.....

Ἀπὸ τότε πέρασαν πολλὰ χρόνια. Ὁ θεὸς κί' ἡ θεία Μπαλιμόντ ἀναπαύονται στὸ μικρὸ νεκροταφεῖο, ποὺ εἶνε κοντὰ στὴν ἐκκλησία. Οἱ ἑξάδελφοὶ παντρεθίτσανε σὲ ἄλλα μέρη. Ἡ Μαρζέτα κί' ἡ Μανριζία ὅμως ἔμειναν καὶ μένουν ἀκόμα στὸ σπιτί τῆς ἀκρογιαλιάς. Γεράσανε ἀνύπαντρες καὶ συνήθισαν στὴ μοναξιά τοῦ παλιῦ σπιτιοῦ καὶ, καθὼς ὁ θεὸς τους κί' ἡ θεία τους, ἐπαναλαμβάνουν κί' αὐτῆς ὅτι τὸ «σπίτι τῆς ἀκρογιαλιάς» εἶνε ἡ πὸ εὐχάριστη διανομὴ τοῦ κόσμου!... Ἀλλὰ στὸ βάθος τῆς καρδιῆς τους κρατάνε, σὰν μέσα σ' ἕνα θυσιαστήριο, μιά ἰερὴ στάχτη, τὴν ἀνάμνησι τοῦ αὐτοσχέδιου ἐκείνου χοροῦ, — τοῦ μοναχικοῦ τοῦ χοροῦ — καὶ τὰ καλμμένα ποὺ ἄκουσαν ποῦ βράδυ ἀπ' τοὺς διὸ ἑξάδελφους — τὰ μόνια λόγια ἀγάτης ποὺ ἄκουσαν στὴ ζωὴ τους...

ΛΑΪΚΑ ΣΕΡΒΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Δίνει πίσω στὸ παλληκάρὶ τὸ δαχτυλίδι ἡ κόρη καὶ λέει :
— Πάρ' το, καλὲ μου, πάρ' το πίσω τὸ δαχτυλίδι σου... Πάρ' το...
Γιατὶ ἐγὼ εἶμαι μιά ἄτυχη. Μὰ σὲ κανέναν μὴν τὸ πῆς αὐτὸ. Στὸν κόσμο μὴ μιλήσης γιά μένα. Εἶμαι μιά ταπεινὴ δυστυχισμένη κόρη. Βασιλικὸ φτεῦθ, ἀφριθὸ φιτρώνει. ὦ ! ἀφριθὰ μου, χορτάρι μου μικρὸ !...
Μὲ σένα θὰ με στολίσουν, ὅταν στὸ μαῦρο τάφο θὰ με πηγαίνουν νεκρὴ !

Ο ΣΚΛΗΡΟΣ ΕΡΑΣΤΗΣ

Κεντοῦσε ἡ Ζέλια στὸν κῆπο κάτω, ἐκεῖ κοντὰ στὴν ἀνθισμένη τριανταφυλλιά τῆς... Κί' ἄξαφνα τῆς φωνάζει ἡ μάνα τῆς νὰ γάνε. Κί' ἡ Ζέλια ἀπαντὰ μέσα τῆς :

— Φάτε ἐσεῖς, μὴ με περιμένετε. Δὲν ἔχω ὄρεξι γιά φαί. Ἐγγοῖνα με τρώει μεγάλη, σκέφη πικρὴ με βασανίζει. Ἦρθε ὁ καλὸς μου σήμερα καὶ μοῦ φέρθηκε σκληρὰ. Τὰ λουλούδια μοῦ τὰ ρημάξανε στὸν κῆπο. Ἐλίγισε τὰ μετὰξια ἀπ' τὸ τελάρο μου, μοῖσπασε τὴς κλωστῆς, μ' ἔκανε ἄνω - κάτω... Νὰ τοῦδινες κί' ἐσὺ μαζί μου τὴν κατάρια σου, μανόλια μου !... Ἐτσι τὰ στήθια μου φοβιάζι νὰ τοῦ γενοῦν καὶ τὰ μπράτσα μου ἄλυσσιδες στὸ λαμό του καὶ τὰ χεῖλη μου νὰ ρουφῆξουν, Θεὲ μου, τὰ μάτια του !...

νε στὸν κόρφο του ἑξήμισυ φορῆς καὶ μόνο ποῦβλεπε γὰρ μπροστά του.
Εἶνε ὅμως τώρα ἕνας εἴπυρος κί' εὐπόλητος ἐπιφορμανάβης, ὁ ὁποῖος, ἂν δὲν ἔγινε στρατάρχης γιά νὰ ὀδηγήσῃ τὸν στρατὸ τοῦ σὴν φροτὰ τῆς μάχης, ἔγινε ὅμως ἕνας ἐπιτιμος καὶ καρπερὸς οἰκογενεὶαρχης, ὁ ὁποῖος ὀδηγεῖ τώρα κάθε Κυριακὴ τὸν στρατὸ τὸν 12 παιδιῶν του στὸν διδακτικὸ περὶατο τοῦ Ζωολογικοῦ Κῆπου...
— Ἐν - δὴδ !... Ἐν - δὴδ !... Βῆμα ταχὺ, παιδιὰ μου, νὰ μοῦ ζήσειτε !... Προχωρεῖτε ἐμπρός ἠρωδικά... Μὴ φοβόσαστε... Καὶ ζήτω τὰ ζωρ-
θαδικὰ, ποὺ μᾶς δίνουν παρὰ με ὄρα, ζήτω ἡ μοναχικὴ !... Εἶμαι ὁ Ναπολέον τῶν πολιτέκνων καὶ τῶν μανδῆθων... Ἐμπρός, μᾶρες !...